

Gombos Józsefné, Született Garai Mariska Lányaival

Az első világháború elején készült a kép a bajai vasútállomáson, a bevonuláskor, és a kép jobb oldalán Mariska néni [Gombos Józsefné, született Weisz Mária], anyám nagynénje látható a két lányával.

Mariska néni a zsidó Gombos József vasutashoz, a későbbi bajai állomásfőnökhöz ment férjhez. Mariska néni nekem nagymamaféle volt, mert egyik nagymamám se élt már, amikor születtem, és Mariska néni Bajáról följött, amikor a nővérem született, és amikor én születtem. Emlémem róla az, hogy olyan kedvesen gömbölyű néni volt, szép fehér kötényben.

Az auschwitzi jegyzőkönyvekben benne van, hogy megérkezett. A férje, Jóska bácsi is megérkezett. Idős emberek voltak. Volt két lányuk, akik viszont túléltek a háborút. Az egyik százhárom éves koráig élt, a másik száznégy éves koráig. És mind a kettő jó szellemi állapotban. Az egyiknek a férje egy horvát keresztény ember volt, aki bujtatta. Bujtatni akarta a sógornőjét is a családjával, de a sógora azt mondta, hogy lehetetlen, és átmenekültek Olaszországba. Onnan kalandos úton Svájcba kerültek. Ott a négytagú családból hárman túléltek. A férfit sem gyilkolták meg, csak a háborús körülmények végeztek vele, mert cukorbeteg volt. Svájcba persze alig akarták őket beengedni. A nagynéném mesélte, hogy álltak a határon, egy kisebb csoport néhány gyerekekkel, és nem akarták őket beengedni. Mindnyájan tudtak németül. Azt mondta a svájci határőr, hogy várjanak, egy kicsit menjenek arrébb, hogy ne legyenek annyira szem előtt. Hallották, amint telefonon azt mondja, ha ezeket vissza kell toloncolnia gyerekekkel, akkor ő lemond, és leszerel. A telefonbeszélgetés után mondta nekik, hogy várjanak sötétedésig, és a sötétben beengedték őket.